

Udskrift af dombogen

Dom

Afsagt den 5. januar 2012 i sag nr. SKS 4-11/2008

H [redacted]
[redacted]

mod

M [redacted]
[redacted]
[redacted]

Dommen er afsagt under det offentlige skifte af parternes fællesbo. Sagen drejer sig om, hvornår og i hvilket omfang pensionsrettigheder skal deles, når der er stor forskel på størrelsen af ægtefællernes pensionsordninger ved skiftet af deres fællesbo. Ved afgørelsen er der endvidere taget stilling til spørgsmålet om rimelighedskompensation og fællesskabskompensation.

Påstande

H [redacted] har nedlagt påstand om, at 200.000 kr. af M [redacted] kapitalpension i Nykredit, kontonr. [redacted] med tilhørende værdipapirdepot nr. [redacted] indgår i ligedelingen af fællesboet, mens parternes øvrige pensionsordninger ikke indgår i delingen.

H [redacted] har endvidere nedlagt påstand om, at 1) der tilkendes H [redacted] et kompensationsbeløb i medfør af retsvirkningslovens § 16d, ikke under 400.000 kr. og 2) alternativt at der tilkendes [redacted] et beløb af samme størrelse i medfør af retsvirkningslovens § 16e.

M [redacted] har nedlagt påstand om, at den af M [redacted] oprettede kapitalpension kontonr. [redacted] med tilhørende værdipapirdepot [redacted] ikke skal indgå i bodelingen.

M [redacted] har vedrørende spørgsmålet om kompensation i medfør af retsvirkningslovens § 16d og 16e nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært nedlagt påstand om frifindelse mod betaling af en kompensation som maksimalt kan udgøre 25 % af forskellen mellem værdierne af ægtefællernes pensionsordninger.

Sagsfremstilling

M og H blev gift i 1991, og havde inden ægteskabets indgåelse boet sammen i 7 år. Parterne har 3 børn sammen, der er født i henholdsvis 1992, 1996 og 2001. Der er almindeligt formuefællesskab i ægteskabet.

^M
[REDACTED] har opgjort værdien af sine pensioner pr. 17. april 2007 til

1) Kapitalpension

Indestående pr. 17.04	13.081,61
Renter til og med 17.04	56,83
Depotværdi pr. 17.04	684.527,13
Samlet værdi pr. 17.04	697.665,57

2) Ratepension

Indestående pr. 17.04	15.392,93
Renter til og med 17.04	55,56
Depotværdi pr. 17.04	1.035.210,42
Samlet værdi pr. 17.04	1.050.658,91

Pensionsopsparingerne består af indbetalinger fra tidligere pensionsinstitutter. Der har ikke været indbetalt på pensionskontiene, i den periode de har været placeret i Nykredit.

Pensionsopsparingen er sammensat således, at der den 28. juni 2005 er overført 722.530 kr. og 76.583 kr. fra PFA Pension til Nykredit. Af skrivelse af 27. juni 2005 fra PFA A/S til Nykredit Bank A/S fremgår, at de overførte beløb stammer fra en arbejdsgiverordning.

Den 19. august 2005 er overført 198.488,06 kr. fra Codan til Nykredit Bank A/S. Af skrivelse af 15. september 2005 fra Codan til Nykredit Bank fremgår, at det overførte beløb er en opsparing, der stammer fra en arbejdsgiverordning.

Den 19. august 2005 er endvidere overført 86.372,42 kr. fra Codan til Nykredit Bank A/S. Af skrivelse af 15. september 2005 fra Codan til Nykredit Bank fremgår, at det overførte beløb er en opsparing, der stammer fra en arbejdsgiverordning.

Den 11. oktober 2011 er der overført 303.003 kr. fra TopDanmark til Nykredit Bank A/S. Af begæring om Spar-Top kapitalpension vedhæftet Erklæring for forsikringer fra TopDanmark fremgår, at ordningen i TopDanmark er tegnet af [REDACTED] daværende arbejdsgiver [REDACTED] Danmark den 1. januar 1993, og at ordningen er 100% arbejdsgiverbetalt.

Den 8. juni 2005 er overført 156.504,35 kr. fra BG Bank. Af aftale om Kapitalpension fra Bikuben af 7. november 1996 fremgår, at ordningen er tegnet af [redacted] tidligere arbejdsgiver [redacted] og at

M
medarbejderen [redacted] betaler bidraget på 1.000 kr. pr. måned til pensionsopsparingen, der tilbageholdes af virksomheden ved lønudbetalingen. Af tillægsaftale til kapitalpension/ratepension underskrevet den 30. juni 1989 fremgår, at arbejdsgiveren er ændret til [redacted]. Af tillægsaftale til kapitalpension/ratepension underskrevet den 8. februar 1990 fremgår, at arbejdsgiveren er ændret til [redacted]. Det fremgår endvidere af denne aftale, at kontohaver [redacted] betaler 100 % af indbetalingerne, og at de månedlige indbetalinger udgør 2.325 kr.

H
[redacted] har opgjort værdien af sine pensionsopsparinger pr. 31. december 2007 til 24.035,36 kr.

Forklaringer

Der er under sagen afgivet partsforklaringer af H [redacted] og M [redacted].

H [redacted] har forklaret blandt andet, at parterne inden ægteskabets indgåelse i 1991 havde boet sammen i ca. 7 år. H [redacted] er uddannet på HHX. Hun har efter endt uddannelse været ansat i Københavns amtskommune og efterfølgende i [redacted].

M [redacted] har forklaret, at parterne har tre børn sammen, der er født i 1992, 1996 og 2001. Efter fødslen i 1996 var hun på barsel i 5 måneder. I 1998 var det svært for parterne at få familielivet til at hænge sammen på grund af [redacted] rejseaktivitet. Hun sagde derfor sit job op, og gik hjemme i 2 år. I løbet af de to år fulgte hun en uddannelse som dekoratør. I begyndelse af perioden var hun ulønnet, men kom efterfølgende på dagpenge. Det var en fælles beslutning, at hun sagde sit job op. Det lykkedes hende ikke at få et fast lønnet arbejde som dekoratør, så hun forsøgte at skabe sin egen kundekreds og sin egen virksomhed.

M [redacted] I 2000 blev [redacted] udstationeret i Stockholm og familien flyttede med. På det tidspunkt var [redacted] dekorationsvirksomhed kommet i gang med nogle enkelte kunder. Virksomhedens drift kunne dog ikke hænge sammen med familielivet og bopælen i Stockholm, hvorfor hun opgav virksomheden. Mens de boede i Stockholm, skete der ændringer i M [redacted] ansættelsesforhold, da han blev chef for [redacted] B's Europaafdeling. [redacted] opholdt sig derfor meget i Amsterdam, mens hun sad alene i Stockholm. Efter parterne havde boet et år i Stockholm, valgte de at flytte tilbage til Danmark.

I 2001 fødte hun parternes tredje barn. Hun valgte i den forbindelse at gå hjemme i et år på barsel. Efter barslen startede hun en relocation virksomhed. Ideen var at hjælpe familier, der var udstationeret i Danmark. Hun forsøgte at få nogle samarbejdspartnere, men der kom ikke noget ud af det. Hun fik derfor et vikariat i starten af 2002, men havde dog fortsat et ønske om at være selvstændig, hvorfor hun startede en selvstændig virksomhed med freelancecompacity i 2002. Denne virksomhed har hun drevet frem til separationen i 2007.

I 2005 fik hun en god fast kunde, som hun har arbejdet med siden da. Det gav en god fast base for virksomheden, og det blev til en stabil indtægt i den periode. Hun har ikke anvendt noget af overskuddet til pensioner. Overskuddet er anvendt til familiens forsørgelse, og hun har ikke følt, at der har været overskud til opsparing af pension.

I starten af ægteskabet havde de formentligt lige store indtægter. Efterfølgende har de hver især bidraget til familien med det de kunne og det har været nærliggende, at hun anvendte sine midler til familien.

M
[redacted] har forklaret blandt andet, at han er handelsuddannet. [redacted] fra ca. 1990, og har haft ansættelsesforhold indtil ca. 2003, hvorefter han startede selvstændig virksomhed i 2004. I hans ansættelsesforhold har der været pensionsaftaler med arbejdsgiverne. Han har både en rate- og kapitalpension, der er oprettet som et led i arbejdsgiverpensionen. I 2005 samlede han alle sine pensionsordninger et sted. Det er hans opfattelse, at alle hans pensionsordninger stammer fra medarbejderordninger, men han er usikker på om noget har været privat tegnet. Efter 2005 har han ikke foretaget yderligere indbetalinger på sin pensionsopsparing, og han har ikke lagt andre midler til side.

B H
I 1999 var han ansat hos [redacted]. [redacted] var træt af sit arbejde, og han havde muligheden for at blive udstationeret i Stockholm. H [redacted] sagde sit job op, og han støttede op om hendes doktoratuddannelse. Efter familien havde været et år i Stockholm ville H [redacted] hjem til Danmark. Han havde en kontrakt på tre år i Stockholm, og det havde nogle arbejdsmæssige konsekvenser for ham at afbryde kontrakten. Det er rigtigt, at han i forløbet fik en anden stilling, men han rejste meget i forvejen.

E
I 2004 købte han en andel i [redacted]. De var fire ejere, der hver ejede lige meget af virksomheden. [redacted] har hovedsæde i Sverige, men hans fokus var på det danske marked. Hans aktier i [redacted] er placeret i hans holdingselskab [redacted]. Virksomheden startede godt indtil finanskrisen i 2008, hvor de måtte foretage nedskæringer. For 14 dage siden måtte de endvidere foretage yderligere nedskæringer. Virksomheden har haft et stort tab på debitorer, og det ser ud til, at virksomheden kommer til at lide større tab. Der er i dag kun 2 ejere af [redacted] og al det administrative personale er opsagt. [redacted] har bedt SKAT om en ordning angående moms. Kapitalgrundlaget for [redacted] er ved at være væk, og konsekvensen er, at [redacted] formentlig må lukke indenfor 14 dage.

H E
[redacted] forøgte at starte en relocationvirksomhed da parterne kom hjem fra Sverige, men virksomheden kunne ikke køre rundt. [redacted] startede herefter en virksomhed med Freelancecapacity som hun i dag driver med overskud. Ingen af [redacted] ansættelser har båret præg af deltidsansættelser.

Indtil 1998 tjente parterne begge omkring 4-500.000 om året. Herefter havde han formentlig en årlig indtægt på omkring 6-700.000 kr. I perioden fra 2002-2003 var hans årlige indtægt lidt over 1.000.000 kr. Efter han købte ejerandele i [REDACTED] har han haft en klart lavere løn.

Parternes synspunkter

[REDACTED] har for så vidt angår spørgsmålet om lighedeling gjort gældende, at det må lægges til grund, at [REDACTED] pensionsindbetalinger hovedsagligt er sket i forbindelse med hans ansættelse hos [REDACTED] og at indbetalingerne ikke overstiger, hvad der er rimeligt i forhold til [REDACTED] indtægt i samme periode. For så vidt angår den del af [REDACTED] pensionsopsparing, der hidrører fra BG Bank 156.435 kr. i 2005, fremgår det af sagen, at opsparingen har været en privat opsparing, der er administreret af [REDACTED] arbejdsgivere, men indbetalt af ham selv. Denne del af [REDACTED] pensionsopsparing kan ikke betegnes som rimelig, og kan derfor ikke holdes ude af bodelingen. De 156.435 kr. er overført til [REDACTED] kapitalpension i Nykredit som et af tre elementer. De to øvrige overførsler kommer fra arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger og udgør 379.000 kr. Samlet udgjorde kapitalpensionen i 2005 535.000 kr. Den 17. april 2007 udgjorde kapitalpensionen i 697.000 kr., og [REDACTED] har forklaret, at han ikke har foretaget yderligere indbetalinger på pensionsordningen, hvorfor stigningen må antages at være tilvækst, der skal fordeles forholdsmæssigt på den privat opsparede del og på den arbejdsgiveradministrerede del. Efter en forholdsmæssig fordeling må 200.000 kr. af kapitalpensionen indgå i delingen af parternes fællesbo.

For så vidt angår kompensationsbeløbet i medfør af retsvirkningslovens § 16d, har [REDACTED] ikke under ægteskabet kunne foretage en navneværdig pensionsopsparing, eventuelt bortset fra de sidste to-tre år. Selv et betragteligt indskud i hvert af disse år ville på ingen måde have ført til en pensionsopsparing med en værdi i dag, som tåler nogen sammenligning med [REDACTED] ordninger. [REDACTED] gør gældende, at hovedårsagen til denne skævhed, der beløbsmæssigt er særdeles markant, er, at [REDACTED] af hensyn til familiens trivsel har været nødsaget til at indrette sig som sket, og at hun som følge af børnefødsler, børnepasning, [REDACTED] rejseaktivitet og udstationering ikke har været i stand til at forfølge en normal erhvervskarriere, hverken som ansat eller som selvstændig.

Angående rimelighedskompensation i medfør af retsvirkningslovens § 16e har [REDACTED] gjort gældende, at parternes samliv har været 23 år, herunder 15-16 år under ægteskabet, hvilket opfylder lovens forudsætninger. Der er endvidere den forudsatte store forskel i værdierne af parternes pensionsrettigheder. Kriteriet i retsvirkningslovens § 16e er, at det skal sikres, at ægtefællen ikke stilles urimeligt i pensionsmæssig henseende. Det må indebære, at der bør lægges afgørende vægt på den markante forskel i pensionsværdierne og ikke mindst de heraf følgende fremtidige

pensionsydelser. Der bør omvendt ikke lægges nogen væsentlig vægt på resultatet af fællesboets deling.

M

har for så vidt angår spørgsmålet om lighedeling gjort gældende, at det ikke er dokumenteret, at opsparring i BG bank er foretaget som en privat opsparring. har anført, at den omstændighed, at i perioden 2004-2006 gennem sin egen virksomhed samlet har opnået et overskud på 729.695 kr., men ikke fundet det nødvendigt at anvende en del af dette overskud til indsættelse på pensioner, må komme til skade. kunne i denne periode skønsmæssigt have anvendt ca. 300.000 kr. af overskuddet til indsættelse på pensionsordninger, og det må få økonomisk skadevirkning for at hun ikke har gjort dette.

For så vidt angår spørgsmålet om fællesskabskompensation i medfør af retsvirkningslovens § 16d må det lægges til grund, at har drevet virksomhed samtidig med, at hun har deltaget i det sædvanlige familieliv. Det er en betingelse for fællesskabskompensation, at det er fællesskabet, der er årsag til den manglende pensionsindbetaling. I denne sag er det ikke parternes fællesskab, der er årsag til den manglende pensionsindbetaling. Bestemmelsen har karakter af en erstatningslignende regel og bevisbyrden er hos den part, der kræver kompensation. har ikke dokumenteret, at hun har lidt et væsentligt tab. har haft almindeligt lønarbejde indtil 1998, hvor hun selv valgte at sige sit job op. Hun valgte at videreuddanne sig og herefter starte selvstændige virksomheder. Under parternes ophold i Sverige arbejdede hun. Det er derfor ikke godtgjort eller bevist, at på grund af hensynet til familien har lidt et pensionstab, hvorfor der ikke er grundlag for en fællesskabskompensation.

M

Vedrørende spørgsmålet om rimelighedskompensation har anført, at har haft rig mulighed for via sin egen virksomheds drift at foretage rimelige pensionsindbetalinger, i hvert fald siden 2004. Når der henses til dette forhold, og at der ikke er sket nogen som helst indbetaling, førend for ganske nylig, findes det ikke rimeligt, at skal bidrage til en kompensation. Bestemmelsen i retsvirkningslovens § 16e, opstiller tre betingelser, herunder ægtefællernes formueforhold. I den forbindelse skal det erindres, at, som en del af sin boslod kontant har udtaget 2.712.500 kr. Det fremgår af forarbejderne til lovgivningen, at en rimelighedskompensation normalt ikke bør være større end 25% af forskellen mellem værdierne af hver af ægtefællernes pensionsopsparing under ægteskabet.

Skifterettens bemærkninger og resultat

Deling af pensioner i medfør af retsvirkningslovens § 16b

Der er enighed om, at ^M pensionsopsparinger kan udtages forlods med undtagelse af den del af opsparingen, der hidrører fra en pensionsopsparing i BG Bank (Bikuben), der den 8. juni 2005 udgjorde 1 56.504,35 kr.

Det fremgår af sagen, at opsparingen i BG Bank er påbegyndt i november 1986 med betaling af 1.000 kr. pr måned. Da parterne først indgik ægteskab i 1991, kan den del af pensionsopsparingen, der hidrører fra indbetalingerne i perioden 1998 - 1991 ikke være sket med fællesejemidler. Denne del af pensionsopsparingen vil derfor ikke være omfattet af retsvirkningslovens § 16b, stk. 3.

Det kan lægges til grund, at ^M ved ægteskabets indgåelse i 1991 var ansat i Philips Danmark, og at ^M siden 1. januar 1990 indbetalte 2.325 kr. pr. måned til pensionsopsparingen i BG Bank efter aftale med Philips Danmark. Det kan endvidere lægges til grund, at ^M pr. 1. januar 1992 indgik en aftale med TopDanmark om en arbejdsgiverbetalt kapitalpension. Det fremgår imidlertid ikke af sagen, om ^M inden 1. januar 1992 har haft en arbejdsgiverbetalt pensionsopsparing i ^M Danmark ved siden af opsparingen i BG Bank. Henset til størrelsen af pensionsopsparingen i BG Bank, finder retten det imidlertid sandsynligt, at pensionsopsparingen i BG Bank erstattes af pensionsopsparingen i TopDanmark i 1992. Retten finder det derfor ikke godtgjort, at ^M ved siden af opsparingen i BG Bank har haft en arbejdsgiverbetalt pensionsopsparing.

En ægtefælle, der ikke er omfattet af en pensionsopsparing som led i sin ansættelse, kan selv indbetale regelmæssige pensionsbidrag til en rate- eller en kapitalpension uden at dette medfører, at den pågældende pension er urimelig i medfør af retsvirkningslovens § 16b's forstand.

Retten finder det derfor ikke godtgjort, at pensionsopsparingen er omfattet af retsvirkningslovens § 16b, stk. 3, hvorfor ^M forlods kan udtage hele sin pensionsopsparing i medfør af retsvirkningslovens § 16b, stk. 1.

Kompensation i medfør af retsvirkningslovens § 16d

For så vidt angår spørgsmålet om kompensation i medfør af ^H retsvirkningslovens § 16d, har retten lagt til grund, at ^H har foretaget en mindre pensionsopsparing, end hvad der svarer til en rimelig pensionsopsparing for hende.

Retten har efter parternes forklaringer lagt til grund, at ^H i perioden fra ægteskabets indgåelse i 1991 til 1998 har haft et fuldtidsarbejde med en indkomst svarende til ^H indkomst. ^H arbejde har i denne periode været afbrudt af 2 børnefødsler, men det er ikke under sagen godtgjort, at ^H har været på barselsorlov uden løn i disse perioder. Retten finder det derfor ikke godtgjort, at det er hensynet til familien eller ^H der i denne periode har været årsag til den mindre

pensionsopsparing.

Retten har imidlertid fundet det godtgjort, at en af årsagerne til, at [redacted] i 1998 sagde sit arbejde op var hensynet til familien. [redacted] var herefter ude af arbejdsmarkedet i omkring 2 år. I samme periode tog [redacted] imidlertid en uddannelse som dekoratør og forsøgte også at få et arbejde som dekoratør. Da det ikke lykkedes, forsøgte [redacted] at starte sin egen virksomhed, og hun fik enkelte kunder. Da familien flyttede til Stockholm i 2000 forsøgte [redacted] at fortsætte driften af virksomheden, men måtte til sidst opgive denne. I 2001 var [redacted] på barselsorlov i et år. Herefter har [redacted] haft et vikariat, men har efter eget ønske valgt at være selvstændig og forsøgt at drive egen virksomhed. Siden 2004 har [redacted] drevet selvstændig virksomhed med overskud.

Retten finder herefter, at [redacted] siden 1998 i flere perioder på samlet 2-3 år har været ude af arbejdsmarkedet, og at årsagen hertil delvist har været hensynet til familien men delvist også [redacted] eget ønske om at videreuddanne sig og drive selvstændig virksomhed. Retten finder efter en samlet vurdering af ovenstående momenter, at [redacted] opfylder betingelserne i retsvirkningslovens § 16d, stk. 1.

Retten finder efter en skønsmæssig vurdering, at kompensationen skal fastsættes til 100.000 kr. Ved vurderingen har retten taget udgangspunkt i, at [redacted] efter parternes forklaring kunne have haft en indtægt på 300.000 - 400.000 kr., såfremt hun ikke havde sagt sit arbejde op.

Kompensation i medfør af retsvirkningslovens § 16e

Retten har lagt til grund, at [redacted] har modtaget a conto boslod med 2.712.500 kr. [redacted] modtager endvidere 100.000 kr. i kompensation i medfør af retsvirkningslovens § 16d. Retten finder herefter, at [redacted] boslod og kompensationskrav i tilstrækkelig grad kompenserer for hendes pensionsmæssige ringe stilling, hvorfor [redacted] ikke findes berettiget til kompensation i medfør af retsvirkningslovens § 16e.

Med sagsomkostninger forholdes efter sagens udfald, forløb og omfang som nedenfor bestemt, idet retten har lagt vægt på, at hovedforhandlingen samlet har været en dag, og at [redacted] under forberedelsen af sagen har indleveret et processkrift. Det bemærkes, at sagsomkostningerne udelukkende indeholder omkostninger til advokatbistand. Da sagen har verseret under et ægtefælleskifte, der er taget under offentlig skiftebehandling, er der ikke betalt retsafgift.

Thi bestemmes

[redacted] pensionsopsparinger skal ikke indgå i delingen af parternes fællesbo.

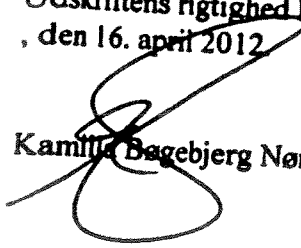
^M [redacted] skal i medfør af retsvirkningslovens § 16d inden 14 dage betale
kompensation med 100.000 kr. til ^M [redacted]

^M [redacted] frifindes for ^M [redacted] øvrige påstande.

^M I sagsomkostninger skal ^M [redacted] inden 14 dage betale 25.000 kr. til
^M [redacted]

Kamilla Bøgebjerg Nørlem
dommerfuldmægtig

Udskriftens rigtighed bekræftes.
, den 16. april 2012

Kamilla Bøgebjerg Nørlem, dommerfuldmægtig